

Poeta

1

Cada cop que l'ocasió es presentava ja sem-
prenava el pare dels tres fills. La feia
festa torre enderigut per a qui l'una
mujer de reguiters homes, d'enamorar-
me'n per unes hores o uns dies, de
pàrvi i pàix en aquestes ~~et~~ amrètes
floralesques.

Vaig viure qui sap el temps enamorant-me
desenvolunt-me de poetes. Potser no es volava
amb gran atenció els eloquents discursos dels mantene-
dors, i la lectura dels poemes que contenien l'amor,
la fe, i la pàtria. Però ~~sí les gentilles besties que els poetes (alguns)~~
~~em dedicaven abans i després de la lira~~ ~~el joc i el tracte d'alguns~~
~~Poetes, ja era~~ ~~era una altra cosa.~~ ~~No havia d'agost poetes~~
autènticament importants, els acadèmics i consagrats ~~que aviat~~
~~versos que no es fixaven gens en mi. Jo los trobava~~
~~en fixaven en les noies riques i casadores a les quals solien~~
~~venir natural per que si havia noves de la festa, ide-~~
~~més de la cort d'amor que feien molt més gaudi~~
~~que jo. després eren filles de cases benestants, i els ver-~~
~~les sedusser més modest o més estrojarrat a qui jo interessava.~~
~~No per a enamorar-se de la de la si demanava le més meil-~~
~~tre. Amb un espírit bon poc o gens particular s'atrapava com a~~
~~lladres, i començava darrerament les problemes.~~
~~Però s'acordaven de fer-se aquells èssers invitats en les cases principals~~
~~(també n'hi havia de poetes desinteressats, que quedes~~
~~dels problemes. Però) amb menys espírit social, i menys opor-~~

Els poetes autènticament importants, els acadèmics
i consagrats, els que tiraven per^a celebritats de les lletres,
no es fixaven gens en mi. Més aviat es fixaven en
les pubilles casadores^{un dia o altre} a les quals volent nomenarien
reina de la festa o dansa & la nit d'ara. Però sem-
pre restava algun poeta escadencier més modest o més
estofjat a qui^{si} interessava. No per a enamorar-
se de les de b.v. i demanar la meva mà al tsare (Tinc
aquest punt d'estofjament ceps no tri^{havia} arribat).

Però si per a interessar-se per la meva persona
trobaven m'fins el ^{divertida. Assets eren generalment a,} preferien dedicar-me
a les noies casadores, a mes o meus bledes,
semyoles mariates amb les quals no es podrà fer més
que bledir o ~~declarar-se en vistes al casori~~ (Poumen que est verb que
no hi ha en el diccionari de la llengua catalana.)

4

l'assisme als quals es fixaven en mi: ~~els que venien verinada~~
~~als que venien Florals~~
plegats. La meva germana Helena també hi venia però
s'hi establia menys. Ignoro si es va enamorar de cap profe-
ta floralese. En sembla que no. En tot cas que es mirava
els poètes ^{i els homes de letres, en general,} amb una mica de desconfiança. No li semblaven
gent seria ni confortable. Cap d'ells no li deuria fer pessa
per a marit. Yo era molt diferent. A mi els poètes i els pro-
fessors m'agradaven ~~en especial~~. ~~Així que~~ En tot cas de la Be-
lal ~~que presidia~~ Helena i jo, vam agafar invitades per una família
important de la població on hi havia algun lletrejat, amic
de l'home ~~que~~ que havia portat de damigelles de la casa d'amics
del pare
~~que~~ i estarem invitades a casa de no recordo qui. Hi vam arribar
la nit del dia de la festa a la tarda. Si pel camí, en el tren que
ens hi transladava des de Girona ~~on havíem passat~~ ens ~~venia~~ a trobar
amb tot de poètes que havien estat en ~~el dia dels~~ ~~Florals~~ ~~al vespre es va celebrar~~
esdeves particular. ~~de vegades hi va haver-hi un~~ ~~ball~~
en una casa particular, senyorial, no recordo tampoc qui era: meva
a veïnatge vellada jo vaig proposar a dos o tres de la ~~talla~~

naturalment els més aviatats - que ens expresssem. ✓ 5
El ball resultava enrodit i monòton. Si hi havia de ballar seriós-
gament, fer d'esper de tones més i ~~de~~^{de} més assenyats. ~~est~~

La idea de primers escàpols va tenir èxit. Tot un grup capitane-
jat per mi es va esquitllar davant la porta de sortida sense fer pesta
ni acordiades-se de nimfú. Vam començar a passejar pels carrers
on hi havia poca gent. Tabolejarem, vam robar ^{les} flors que sobraven
de les parets dels jardins o passaven entre els barrerons de les reixes.

Vam arribar a un ~~parròquia on no es veia res més ànima~~ passeig, ~~on~~
S'hi eixerava una ~~tallada~~ destínat~~o~~ a la cofla. Segurament hi
havia saidansada on perspective o ja se n'hi havia celebrat

un de la nostra colla si hi va enfilar, i comencem importants
un discurs polític. Si hi engrascava i deia coses interessants,
~~per~~ més interessants que els discursos ferralscos. A quell toll d'elogi-
cia anava contra la burgesia a favor del treballador. L'orador
proposava el comunisme que era, segons ell, l'única forma
de justícia social que existia el moment.

Nosaltres, des de baix li cridavem: "Bravo! Bravo!" "Si senyur, té cap-
"Viva el comunisme!" "A baix la burgesia!"
Se s'anava engrascant i quan en van adonar estavem
voltats a una multitud silenciosa i atenta a l'interessant
s'apilaren als darrere

~~mestra al peu de la taula~~ taulat
~~en el parlament~~. Es pensaven que anava de debò i la majoria hi estava d'acord. ~~Les plaudides~~ Es van posar a l'. Se sentien murmuris d'aprobaus "Te veo" "El burges es un explotador" "Ell se la pessa bé gràcies al ~~seu~~ nostre treball"

L'orador es començava a espantar. No tenia prou seguretat per a seguir el discurs, i d'un bot baixà del ~~la~~ fórum. Començava de caminar cada cop més de pressa. Amb prou feines el podrem aconseguir. La multitud va trigar uns instants a reaccionar. De moment no comprenia que passava. Però aviat es va fer càrrec de la situació. Començaren els protestes murmuris de proteste. "Que si era o no era un autèntic comunista" "Que si ho havia fet per a xalar-se - la a compte de la gent de bona fe" "Que si era un burges mal parit que es fotia del poble" "Que n'heress que n'cols" Que si patí que si patia" Fins Es va sentir un gran xulet; un crit "Fore!" "Fore!"

L'orador improvisat ja no caminava, corria. En arribar a una cantonada es va girar. Decidits Ens cridi:

- A l'estava! No em seguiri!

Aquí del grup va aplicar.

- Redavà el ~~llarri~~ de matinada. Es trobaren a l'interior

- naturalment els més essentals -)

que ens excedíssim. El ball resultava encòpia i monòtona
Si hi havia de ballar seriosament i necessariament fer el paper de bonguies;
bordes més assegurades assenyalats i com cal. capitanat
seriositat. La idea de pujar va tenir èxit. Tot un grups vorejant
se n'aguantava la persona, n'acomiadant-se de viugut) ~~que~~
m'aguantava d'vers la porta de sortida. Vam començar a passejar
pels carrers on hi havia passat fent. Vam arribar a una mena
es besaven per la paret o enixien barreja entre els banyerons de les caixes.
de passeig on s'ajustava una ~~tobata~~ pels mousies i un de la colla
i enlara que me'n recordo no el nomencrà,
no recordo qui?, hi ve enfilar i va començar a importunar un dicim
En Sabia de parlar:
S'hi engrascava d'ells, vore, era eloquent. El dicim
s'anava transformant en aquell del d'elogienciac.
era clarament revolucionari, ferre contra el burgès, a favor del
L'obra deuia que calia regons all-
heballidor a veloc implantar el comunisme, que era - dels -
l'única forma de justícia social que ha existit al món.
Nosaltres des de baix, li cridavem. "Bravo!" "Bravo!" Si-seu-
yor, te redi, viva el comunisme a baix de burgèsie
El s'anava agafant i quan ens en vam admirar extrem
silenciosa i atenta d'algu més interessada
vultats d'una multitud seca, desvilita, ens pensaven

Introducció. En l'entornig.

mentre alguns dels mes seixits del poble ens seguia, a més d'altres viatgers
i dient-nos pensaments. Fins que vam poguer refugiar-nos a la casa on
ens hostatxaven.
Un altre cop, i' ferint a La Bisbal on el pare anava a representar un paper o altre als Jocs Florals, Helena i jo formavem part de
la Cort d'Amor. Vam arribar ^{la vigília de la festa} cap al vespre, junt amb alguns
poetes premiats de Barcelona. Ja pel camí jo em vaig enamorar d'
un d'ells. No el vell anomenar perquè en el moment d'
escriure aquelles línies encara via volta de fells, de nets: d'una
^{aureola de respectabilitat} ~~esposa digna de tots els meus respects~~. Ell ellava, també sem-
blava havent-se enamorat de cui. Va ésser com una es-
cupetada. Veure'ms, mirar-nos i engrascar-nos. Semblava
tellement la facècia d'un deuelt ~~seus~~ extremadament
burleta d'aquells que allà on se figuren no fan amar tot
en doire. La cosa va començar en un vagó de terraferma que des
de l'estació de França ens havia de desembocar a Tarragona.
Allí, en un sortís malla ferroviari entre el tren de dalt
d'xamris carretat ens deixaria ja ben tou (el poeta i' ja)
La Bisbal on ens esperaven l'amor i la florrie (le

118

glòria només per a ell)

Salvador Albert presidia la Gaia Festa i jo li vaig prometre que a mig desens presidencial ~~si~~ faria perdre la senyera i feria un truec per aconseguir vaig assegurar-li que era temps de reire allí: tot el consistia. Naturalment no ~~tenia cap~~ ~~era veritat~~ ~~sab en cap mitjà~~ destinat a aquesta facècia. Llevat d'esperar Salvador Albert que era un home tímid, correte i excessivament serió, no havia pensat en res connect. Altra feina tenia a enamorar-me a margeas forades del meu Poeta. ^{i permeteu-me que, per una estona exèrcui Poeta amb mognac} Poeta ell, ~~ella~~, mai no seria meu, igualment a manxes forades, s'anava engreselectant amb cui; fins al punt que si les coses continuaven per aquell camí, jo volia fer tot del ~~amb principis que la meva~~ ~~meva bona voluntat i intenció~~ desvergonyiment d'honor; abans d'acabar la Gaia Festa, després els seus apats, les seves recepcions, mes o menys oficials, ell, el Poeta, hauria de demanar la meva mà al pare.

Naturalment jo penso ara en tot això, però en aquell moment d'embriagosa amroba, no em recordava ni que al

#3

min exerce la costum bursa de maridat - se en les catastrofiques conséquences d'un engresament amorós general. L'assaltos es més fort que el rao'; i els homes, les dones aguant no arriba al peu de l'altar. ~~no es meriden abandonar~~ ja aguant i no tenint norma abans ~~passar per la sagristia~~ ~~meriden~~, ~~No es que~~ No puc dir que hi tingue el costum de no reflexionar, al contrari, ^{en general} potser reflexionar i analitzava, reflexionava massa les meves reaccions, i les dels altres. Però en aquell cas no tenia temps de fer-ho. De l'estació ferroviària anava a la Tarragona. A la fonda vam supar els plplets al volt d'una gran taule, i p' ^{el} terra ~~anava~~ ^{per les foranies del poble} al costat, No recordo ningú més del que sien al volt d' aquella taule. Per a mi, més tard hi havia el Poeta. ¹⁷⁹ (Pobretor i mercader en morte sempre portava una mojalata) Atrent sopat ^{au morte} ^{com que portava una mojalata} la jinella vam ^{per les foranies del poble} anar en grup a fer una passejada. Jo anava costat per costat amb ell. Alguns seguidament ^{l'agent} ^{i Salut} ¹⁸⁰ es prestat el pare entre ells, ^{Salut} sentiu-se el apli'. La jinella vam anar passant

finos les fornícies del poble. Era una nit quieta i lèbra amb els
sentors de terra llaurada i de fons ~~coverts~~^{anarons}. El Poeta i jo ~~conversarem~~
~~plegats~~
~~com si estiguessim sols.~~ Així van passar ~~en tota~~^{el temps} i el temps del
joven seguia caminets camperals. No sé si algú sabia on an-
vem. El Poeta i jo ~~anam allentant~~^{allentíem} el pas fins que ens van
trobar sols en la gran quietut pliosa ~~de la nit~~^{del bosch}. Al lluny
es perdia el xerrolet i les riudles dels company's,
ens arribava el maliciós gronyl dels gat's. Un fitil emetia el
seu lamerit ~~maliciós~~^{barrejat amb el fregades} estident dels grill
comínavem per un caminal estret que seguia al llarg d'un
ufanós blademoar amb categoria de selva. Tot l'una el Poeta
en va empengar silenciosament ~~des~~ blat de molsos endins. Llavors
van deixar d'oïr el títol ~~o els grills;~~ ^{només diem da-} ~~comíneu~~
~~perquè no es sente~~^{prodíida} ferre quanquera aixoradura,
però pels nostres costos en ~~passar~~^{passar}, a través del qual el tel pàiment
^{de revàlic} de fulls cotapassos
^{altres espesses} corriolos, ràspres del blat de moro tan atapauït dels unes

~~com que ens havien privat de veure el cel, com que de~~
~~amb les altres que semblava una gran tempesta en la selva~~
~~veure el cel ens recordaven.~~ ~~A nosaltres~~ ~~les plantes~~
~~estorbaven. Les fulles llargues, amples, espessos, connectades es torçaven,~~
~~s'entreixaven, ens fueten avançar el nostre camí si es vengessin de la~~
~~nosta invasió. Les plantes eren altres: espessos, la cloror dels~~
~~estels que illuminaven suauament els campss, no arribava~~
~~pis d'allí. En el bosc demora regnava la fosca, una~~
~~fossa amb aumada de fulles ~~membranoses~~, de panotxes ~~perennes~~~~
~~amb de grans espècies ~~abregats~~ estrets. Tot d'una ~~la~~ la tempesta~~
~~vegetal~~
~~(en calma) jo vaig trobar-me en braus del Poeta.~~ ~~Ep~~
En aquell silenci sobtat, en aquella quietud ~~llena~~ de fulles, ell
em va besar. Els seus ulls ~~penyencs~~ sobre els meus ulls
en una eternitat de goig. Era el primer bes d'un ho-
me que rebia en la meva vida. ~~de l'enamorament~~ De l'enamorament
perdre un instant ^{l'aura} ~~d'extasi moment~~. Poc. Tot seguit ell va parlar
i de quel setze no eren persones d'amor i scacs de cavalls que havia

No va dir "T'estim" o "S'hi enamorat de tu" o
 que el querien tota la seva traça i explicava -
 altra cosa d'explicacions. Deia beneïtories i reia, El meu sentit
 se m'haix desfil - Els castells em penjaven ^{i meus} esquena l'avall i
 enganyaven a les fulles rasperes del bosc de moro. El Poeta tra-
 tava de derenganyar-me'ls. Tot fent-ho ~~era~~ va estricolar el ^{meu} caps
 contra el seu pit. Portava una camisa molt fina, vaig sentir
 la calor del seu cos. Alhora ^{dia} sentia el seu cor bategar. Em va sem-
 blar que anava molt de pressa. Vaig agafar-ne la meva gota,
 hi vaig ^{pasar} ~~passar~~ ^{el pit tot ligant} ^{amb la punta d'un dit}. "Ofeu mi-ho o perdiu?"
 "Un cop" va dir ell "una màquina" vaig dir jo. Exclamarem de ninc.
 Tot seguit vam enxirar del boscemorar i vam tornar al poble
 h'internalà un o dos dies després. Puis vam tornar a veure
 però ja era molt diferent. ^{Tots els com jo} Representarem un paper on e
 festa. Yo estic entre les darreres de la llista d'honor, ell s'endugué
 un diploma, blegia un vers, era molt aplaudit.

A l'apart floralese el Poeta ~~seia~~^{Poeta} lluny de noi; Les nostres ^{F3}
~~mirades~~
~~d'estat~~ es troben sovint, ell en sonria, jo li sonrieix.
No semblava interessar-se per altre cosa. Y els seus
esguardos, als seus sonriures, estaven com amarats d'una ten-
dra molinita com si volguessin dir: "Tu i jo ens tornarem a
veure; i el nostre idilli continuari" ~~no se'ra un com poso~~
~~continuado~~. Era molt dolç interpretar aquells signes d'amor-
ment; i l'esperança que desvetllaven en el meu ^{estat}.
- ~~Siembla en rius sombra - Ens armadarem~~ ^{amb una braç encavada} no sé en quina
estació del trajecte flanejant Barcelona perquè ell anava a petjar
uns dies en un poblelet de la costa.

J'vaig arribar a casa ben enamorada del Poeta. Al cap
d'uns dies vui rebre una postal: una vista del poblelet de ^{mariner}
~~ell Poeta~~
que passava uns dies. El text de la postal dice: "He vist ciutat de
sol; te pensat en mi"! Des més seguit de la seva signatura

Jo esperava una missiva, una visita del Poeta 44
Era gran amic del pare, adorava ~~es troaven en certa tribulació~~ el veure a veure.
Però el Poeta callava. Jo llovaria per apaigavar la meva
pessó amorosa ~~escriuria una~~ ^{per} lletre a un o dos nocturns de
chopin, i els cantava posant-hi un fènix gran. Cada
una de les paraules que seguien la melodia gravavaen
frases d'amor dedicades al Poeta. Jo d'escrivir poemes no en
solia però d'enamorar-me crec que si: "No vaj a enviar cap
d'aquestes lletres a aquell que me les havia inspirades. Jo esperava
que fos ell el que es manifestés. Però el seu enamorament
era més ibren i fugitius que el meu. El Poeta devia estàr
empedrat de burges perquè a l'hora de mullar-se va triar
una noia de cara bona, una noia de família ben estant d'
aqueles que ofereixen les màximes garanties de seguretat
material, religiosa i moral. En poques paraules: amb una noia
que no ~~ha~~ ^{s'havia} de deïxar besar al bell mig d'un blat de novar una
noia tibia i perfumada de fulsol. Per què aquestes aventures fan
molt bonic a condició de viure's extra-conjugalment.

El burges - poeta o el poeta - burges - agafen - ho per on volguen -
sap sempre ^{amb qui} en quin moment i en quina circumstància
ha de viure l'aventura purament sensual o l'aven-
tura matrimonial. En el fons després de tant pensar-
sí hi, la sol pitjar ^{qual que els altres} ~~però això~~ no ho compren ^{fins} molt més
tard o no ho comprendrà mai. Fill i net de burgesos, pare i
avi de futurs burgesos ~~poetes~~ versaires o prosistes, fabricants de
teixits o botiguers, ell segueix fatalment la línia fami-
liar tracada amb més fermeza per generacions d'hommes
pràctics, assenyats i clericals. No li demaneu que en se-
gueixi una altra. No sabria com posar-sí hi i sobretot, li
mancaria el coratge.

Així ho vaig comprendre clavons : ^{no vaig poder} ~~et comptes de modificar~~
~~la meva~~ ~~percepció~~ ~~aquesta opinió ve d'es~~ ^{en general}
~~Opinió que tots formen dels poetes de casa nostra~~ ^{en general} ~~opinió~~ ~~ve d'es~~ reforçada per l'esdevenidor immediat.

Els catàstrofes dràmiques que em va trobar viure ; les circum-
stàncies penoses que em varen obligar a renunciar a l'art, a l'amor
i a la felicitat ^{baseada en un amor vanegot} ~~actuar en conformitat a la nostra opinió que~~
~~Co si una m'm' ho somtava~~ - varen no solament man-

tenir aquella opinió sinó que em vanen formar els ~~escriptors~~^{F.6} i em
pe~~re~~ comunicava a temps dels fets en general i dels de llets
dictaren a p~~re~~ a p~~re~~ la fotografia de la meva vida.
Era com el que jo tractava en particular per ~~és~~ esser els companyys
del pare - en partidistes. Prudenci Bertrana era un gran
escriptor i un gran infant. No va sospitar mai els meus
~~conflictes~~ amics.
~~ambdós~~ els protagonistes dels quals eren els seus prèters amics.
No tenia malícia, el que feia que no descobria la dels
altres. No coneixia l'art de navegar contra els vents i corrents
d'una societat sensual, egoista, sense ganes coerents o moral
en l'opòsició. La mare anava davant a la dona. Llevava
la mare, amb mè forma i valentia redueixava el timó. Però
en el meu cas no el pare ni la mare servien de gran cosa.
Jo tenia pietat d'ells. ^{Perquè ignoraven en absolut qui eren i com eren els} ~~que eren~~
~~grans homes que el pare representava~~ En semblava que podia pena tenir amb tant i tant problema
perquè jo fossé estoper-hi els meus, que segurament, dir-
si'n de pas, no comprendrien. Perquè els meus problemes ren-
timentals partien d'un punt molt dolorós que ells no sospitaven:
la diferència de classes. Per a el burgès corrent i als els amics del
pare poetes, periodistes, ^{dibujants}, no eren, moralistes representaven una
classe inferior, eren una família arruinada on, per aguantar el

26 B

problema hi havia dos artistes el pare i la filla
gran. Tractar amb artistes ~~era molt divertit, impressionant~~, ^{edificant} es presentava, resoldre molt divertit. Emparentar-se. Hi ha era més.

En aquesta època l'experiència adquirida per ell en el
fons del meu enamorament amb el poeta em col·laborava
en un pla de superioritat respecte dels meus pares.

Sempre més em vaig considerar com la persona de més
estat de la família. Alguns anys més tard quan ~~ja~~
~~la meva idea de llibertat independent~~ em suenyava la vida i la ~~em procurava de tant en tant una~~
tragedia amb ells jo solia dir en els meus amics íntims
amb un suspir: "Que costa, més d'edificar el para!"

X X X